

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto . . . . . K 30.—
za pol leta . . . . . 15.—
za četrt leta 7.50
za 1 mesec 2.50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), prtiličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 49

Ptuj, 5. decembra 1920

II. letnik

Tretja proslava ujedinjenja Slovencev in Hrvatov s Srbi.

V sredo, 1. decembra smo v tretjič proslavili znameniti zgodovinski dan, ko so narodni zastopniki Slovencev in Hrvatov svečano proglasili z regentom Aleksandrom državno ujedinjenje troimenskega plemena Srbov, Hrvatov in Slovencev. Narodno navdušenje je bilo v prvem hipu nove dobe na vrhuncu. Polagoma se je poleglo, prišli so dnevi trdega dela, prišle še marsikatero bridke preizkušnje.

Vsak trezen poznavatelj naših razmer je moral vedeti, da bo treba napornega dela, predno se za silo zacelijo rane, ktere je svetovna vojska zasekala vojskujočim se narodom, zlasti še nam Slovincem, Hrvatom in Srbom. Kdor pa se je udajal prijetnim sanjam — in teh je bilo pri nas mnogo in mnogo — da se razmere čez noč izboljšajo in povrnejo predvojni dobri, ali pa še celo boljši časi, se je čutil nekako prevaranega, ker se to ni zgodilo. Iz tega jo sledila pri mnogih nezadovoljnost in ker ti nezadovoljneži niti sedaj niso hoteli trezno premisliti in presoditi razmer, niti sedaj niso našli pravega krivca. Čisto po krivem so začeli dolžiti radi slabih gospodarskih in političnih razmer našo mlado državo, zlasti njene glavne predstavnike Srbe.

To nezadovoljnost med prebivalstvom pa so se širili in večali razni temni elementi, ki so hoteli v kalnem ribariti. So to elementi, ki bi radi radi tega razbili našo državo, da bi mogli sami potem po svoji volji in v svojo korist gospodariti. V obmejnih pokrajinah, zlasti pri nas na

Štajerskem, so med temi ljudmi zlasti še tujerodeci in narodni odpadniki, ki so svoj čas ravno z narodnim odpadom prišli do gospodarske moči in politične veljave. Ti ljudje ščuvajo in hujskajo proti naši državi, ne zato, ker je v naši državi slabše nego v sosednjih državah, recimo v Avstriji. Oni dobro vedo, da je pri nas mnogo boljše, saj njihovi pristaši silijo iz Avstrije k nam. Ali tem hujskačem se sedaj pri nas ne godi več tako dobro, kakor poprej, ko so imeli oni vso gospodarsko in politično moč v rokah, ki so jo med nami neovirano izvrševali. Zato sejejo nezadovoljstvo med ljudstvo z neopravičenim ščuvanjem, češ morda se le posreči razbiti državo in priti do nekdanje moči.

Ravno to napenjanje sovražnih elementov pa mora vsem trezno mislečim ljudem odpreti oči, da vidijo, kje so naši neprijatelji, kje pa prijatelji.

Ko so kmalu po polomu nenasitni Lahi zasedali naše kraje in hoteli že vkorakati v Ljubljano, kdo se jim je odločno ustavil in zaklical: Stoj! Ne koraka naprej, sicer imaš opraviti z nami! Bili so Srbi, ki so že takrat prepredili, da si nista Lah in Nemeč nas vseh lepo med se razdelila.

Res je, da smo izgubili važne dele našega narodnega telesa med Lahe in Nemce. Ali če hočemo upati, da ohranijo ti rojaki narodno zavednost, da ostanejo v kulturnih stikih z nami, da se kedaj celo oprostite tujega jarma, ali bi jim mogli mi ostali Slovenci sami nuditi toliko moči, nego če smo združeni s Hrvati in Srbi v enotno, močno državo?

Sicer pa si noben trezen človek niti mislite ne more, kaka bi bila gospodarska in politična samostojnost onega milijona nas Slovencev, ki smo že svobodni. Naša rešitev je v močni enotni državi v Jugoslaviji.

li v prvo sobo, zagledal boš v sredini na tleh veliko kišto, na njej sedi pes, ima par oči, ki sta tako veliki kakor dve repi, vendar zato te ni treba skrbeti! Jaz ti dam svoj plavi predpasnik, katerega razprostri po tleh, potem pojdi hitro, vzemi psa, ga postavi na moj predpasnik, odpri kišto in vzemi iz nje denarja, kolikor hočeš; je sam kufer. Hočeš li rajši imeti srebro, moraš iti v zraven ležečo sobo; ali tam sedi pes, ki ima par očes, tako velikih kakor mlinska kolesa; to te pa naj ne straši. Posadi ga na moj predpasnik in vzemi denar! Ako pa morebiti hočeš imeti zlato, ga moreš tudi dobiti, kolikor ga hočeš, kolikor ga nesti zamoreš, ako greš v tretjo sobo. Ali pes, ki sedi na kišti z zlatom, ima tudi dvoje oči, od katerih je vsako tako veliko kot zvonik. Verjemi mi, to je pravi pes; ali zaradi tega se ti tudi ni treba nič bati. Postavi ga na moj predpasnik, ne stori ti nič, in vzemi iz kište zlata, kolikor hočeš!

„To bi ne bilo slabo!“ reče Imbre. „Ali kaj pa naj tebi dam, stara copernica, kajti nekaj moraš imeti tudi ti?“

„Nič“ se odreže copernica, „niti enega groša jaz nočem! Za mene vzami ti samo staro kresalo, katero je moja stara mati notri pozabila, ko je zadnjikrat tam notri bila!“

„No, priveži mi torej vrv za pas!“ dovoli Imbre,

Volitve v konstituantu.

V nedeljo, 28. novembra, so se vršile in izvršile prve naše državne volitve, volitve v konstituantu. Umljivo je, da je bila velika radovednost, kako iztečejo te volitve. Radovednost je bila toliko večja, ker se je pojavilo na volilnem poprišču mnogo strank. V prejšnjih časih smo imeli v glavnem tri stranke: Napredno, duhovniško in socialno-demokratsko. Razen tega je v narodno mešanih krajih, kakeršno je naše Štajersko, odločevalo še narodno vprašanje. Narodnostno vprašanje je pri sedanjih volitvah odpalo. Različne stranke so se ustanovljale po drugih programih in načelih.

V Sloveniji se je ustvarilo 6 strank, katerim se je v štajerskem volilnem okrožju pridružila kot sedma virstvena stranka iz Prekmurja.

Kaj je povzročilo toliko število strank? Ktere prejšnje stranke so se cepile in zakaj? Na to moramo odgovoriti, da je bila temu vzrok nezadovoljnost z uspehi dosedanjih strank. Ta nezadovoljnost se ni pojavila samo v najširših plasteh našega naroda, pojavila se je tudi pri razumništvu. Programi prejšnjih strank so postali nekterim preobširni, drugim zopet preozki. Jasno vidimo to pri socialnih demokratih. Ti so od nekdanj v borbi proti obstoječemu družabnemu redu. Ko pa so nekaj časa v naši kraljevini bili v vladi in imeli tako priliko, da svoje nazore uresničijo v dejanju, se je pokazalo, da je veliko lažje govoriti in zahtevati, nego delati in ustrezati. Takoj so se pojavili nezadovoljneži s pozitivnim delom svojih voditeljev in ustanovili novo stranko komunistov,

„Tukaj je“ pravi ona „in tukaj moj plavi predpasnik.“

Potem je splezal vojak na drevo, da se spustiti v luknjo in že stoji, kakor je povedala copernica, doli v veliki dvorani, kjer je gorelo veliko svetilk. Odpre prva vrata. Uh! tu sedi pes, ki ima velike oči kakor repa in ga debelo zazija.

„Ti si korenjak!“ si misli Imbre, ga postavi na copernični predpasnik in vzeme toliko bakrenega denarja, kolikor ga je v žepe natlačiti mogel, potem kišto zapre, postavi ga gor in gre v drugo sobo. Resnično, tukaj sedi zopet pes, ki pa ima tako velike oči, kakor dva mlinska kolesa.

„Ti pa me rajši ne glej!“ pravi vojak, „bi te znale oči boleti“, ter ga zopet postavi na predpasnik. Ali ko pa je zagledal v kišti toliko srebrnega denarja, vrže ves bakreni denar od sebe in polni žepe in tornistro s samim srebrom. Sedaj gre še v tretjo sobo. Tu je bilo strašno! Pes je imel res dve tako veliki očesi, kakor zvonik, ki sta se mu vrteli po glavi kakor dva mlinske kolesi.

„Dober večer!“ ga pozdravi srečni Imbre in privzdigne svojo kapico, kajti takega psa preje še nikoli ni videl, ali ko ga je nekaj časa natančneje opazoval, si misli: „Dosti je!“ postavi ga na tla in odpre kišto. Huj, tolik kup samega zlata! Mogel bi celo mesto, in zraven še celo stari ptujski zvonik kupiti.

Staro kresalo.

Vojak Imbre je primarširal po cesti: ena dva! ena dve! Imel je tornistro na hrbtu in sabljico na strani, kajti bil je v vojski in gre domov.

Na cesti je srečal staro copernico, bila je zoperna, spodnja čeljust visela ji je ravno do popka. Ona mu reče: „Dober večer, Imbre! Kako imaš lepo sabljo in veliko tornistro! Ti si pravi vojak! Ti naj imaš toliko denarja, kolikor ga hočeš!“

„Hvala lepa, ti stara copernica!“ odgovori ji Imbre.

„Li vidiš to veliko drevo tukaj?“ pravi copernica, kazaje na drevo, ki jima je stalo ob strani. „Ona je znotraj čisto votla; tu je moraš preplezati do vrha, tam boš zapazil luknjo, skoz katero se moraš spustiti doli in tako prideš globoko do dna. Jaz ti bodem vrv okoli pasa privezala, da te, ako me pokličeš, zopet potegnem nazaj!“

„Kaj pa naj počnem tu doli v drevesu?“ vpraša vojak.

„Po denarje!“ pravi copernica. „Vedi, ko prideš do dna drevesa, takoj bodeš v veliki dvorani; tu je vse razsvetljeno, ker gori čez sto svetilnic. Potem bodeš zagledal troje vrat! Zamoreš jih odpreti, ključ tiči v njih. Greš